

Neviditeľné
mesto

Julia

Dahl

Ljndeni

Neviditeľné mesto

Vyšlo aj v tlačovej podobe

Objednať môžete na
www.lindeni.sk
www.albatrosmedia.sk

Ljndeni

Julia Dahl

Neviditeľné mesto – e-kniha

Copyright © Albatros Media a. s., 2019

Všetky práva vyhradené.
Žiadna časť tejto publikácie nesmie byť rozširovaná
bez písomného súhlasu majiteľov práv.

ALBATROS MEDIA

Neviditeľné mesto

ia

Ju

Dahl

Nevidi

tel'né

mes

sto

Ljndeni

Venujem starým rodičom

Piatok

Prvá kapitola

Bola som v Chinatowne, keď mi volali, že v Brooklyne našli telo.

„V Gowanuse práve vytiahli ženu z kopy šrotu,“ oznamuje Mike, môj redaktor.

„Super!“ poviem. „Takže pred školou končím?“ Posledné dva dni som stepovala pred vyššou základnou školou a snažila sa vymámiť z rodičov alebo žiakov niečo publikovateľné o nevestinci v zadnej časti internetovej kaviarne za rohom, kde policajti nedávno urobili raziu.

„Áno, končíš,“ odpovie Mike.

Keď prídem na benzínku oproti šrotovisku, kolegovia už sú na mieste. Pete Calloway z *Ledgeru* cerí krivé zuby na tlačového hovorcu newyorskej polície alebo DCPI, ako ho skrátene volajú novinári. DCPI je o pätnásť centimetrov vyšší a o tridsaťpäť kíľ ťažší než Pete. Vonku je mínus sedem, Pete má na hlave kapucňu a krčí sa pred zimou, no DCPI nemá čiapku, šál, rukavice ani kabát. Len si vyhrnul golier uniformy proti mrazivému vetru.

„Počuli sme, že ju našli bez šiat,“ vraví Pete. „Môžete to potvrdiť?“

DCPI pozrie ponad Petovu hlavu a pošúcha si ruky. Na šrotovisku pozdĺž kanála stoja dva autožeriavy ako zamrznuté na pozadí oblohy, drapáky na koncoch dlhých ramien sa mierne pohojdávajú, zo zubov im trčia úzke pásy kovu.

Pete pozrie na policajta, ktorý ho ignoruje. A obaja ignorujú mňa. Videla som Peta na viacerých miestach činu, ale nikdy sme sa navzájom nepredstavili. Mike a ostatní redaktori považujú Callowaya za geniálneho krimireportéra. Po niekoľkých mesiacoch na rôznych miestach činu je pre mňa stále iba tvrdohlavý, dotieravý singl chlap. Zachytím jeho pohľad, nasadím úsmev, ktorý má vyjadrovať spolupatričnosť, ale Pete nereaguje. Prichádza Drew Meyers z Channel 2, dlhý kašmírový kabát, kožené rukavice, bordový šál. DCPI ho miluje.

„Drew,“ stisne mu ruku ako starému kamarátovi.

„Zima ako v psinci,“ zašomre Drew. DCPI má smiešne červené uši. Nos, líca a krk mu ružovo žiaria. „Čo tu máme?“

DCPI potichu odpovie: „Ženu.“

„Ešte je tu?“ spýta sa Drew. Pete a ja podídem bližšie, aby sme počuli.

„Neviem,“ povie DCPI.

„Auto so súdnym lekárom tu ešte nebolo,“ ozve sa Pete.

Drew pozrie na DCPI, ten mlčaním potvrdí Petove slová.

„Volal niekto deväťstojedenašť?“ spýta sa Pete.

„Áno,“ odpovie DCPI.

„O koľkej?“ spýtam sa.

DCPI na mňa pozrie zvrchu. „Necháte ma dohovoriť, prosím?“

Prikývnem.

„Dnes ráno ktosi volal na tiesňovú linku, že robotníci pri nakladaní šrotu do člna na kanáli našli pravdepodobne ženské telo. Momentálne pracujeme na identifikácii.“

„Je to určite žena?“ spýta sa Pete.

DCPI mlčky prikývne.

Drew zvrasťí obočie, úspešne predstiera súcit. Zatvorí zápisník, aj keď si nezapísal ani slovo z toho, čo povedal DCPI, potrasie mu ruku, zvrtnie sa a odchádza k spravodajskému vozidlu Channel 2, kabát za ním vlaje.

DCPI stojí na mieste a ja tiež. Na miestach činu pracuje viac tlačových hovorcov polície. Dvoch či troch poznám z videnia a mám meno jedného z nich, tohto som nikdy predtým nestretla. „Poviete mi, ako sa voláte?“ spýtam sa.

Zase na mňa pozrie zvrchu. „Ukážete mi svoj preukaz?“

Stuhnutými prstami – musím nosiť rukavice bez prstov, aby som si vedela písať poznámky – zalovím v kabáte a spod viacerých vrstiev oblečenia vytiahnem laminovaný odznak *New York Tribune*. Poškriabem sa pri tom o kovový zips.

„Takže preukaz nemáte.“

Hovorí o oficiálnej akreditácii, ktorú NYPD dáva reportérom. Ak ju chcete získať, musíte predložiť šesť vlastných článkov ako dôkaz, že píšete o najnovších udalostiach v meste, a preto potrebujete často vchádzať do priestoru za policajnou páskou. Preukaz síce neumožní vstup za pásku, ale v očiach príslušného DCPI vám dodá aspoň náznak legitímnosti. Požiadala som o preukaz hneď po Vďakvyzdaní, ale neozvali sa mi. Po novom roku som tam

zavolala a policajnt, ktorý zdvihol slúchadlo v oddelení styku s verejnosťou, mi kázal čakať.

„Žiadosť som poslala už v novembri,“ vysvetľujem. „Stále čakám.“

DCPI prikývne.

„Ešte je... tam?“ spýtam sa.

„Informácie dostanete, keď ich budem mať,“ odpovie znudene.

Obrátim sa. Policajná páska sa ťahá cez široký štrkový vjazd do šrotoviska, na jednom konci je priviazaná k vysokému železnému plotu a na druhom k prove dlhej lode. Stojí tam aj prives, policajti si v ňom zriadili dočasnú kanceláriu. Muži v prilbách, zrejme zamestnanci šrotoviska, čosi ukazujú mužom v oblekoch, zrejme detektívom. Robotníci ukazujú kamsi medzi drapák na konci hydraulickej ruky a pätnásťmetrovú horu šrotu. Sledujem ich prsty a zbadám nohu.

Volám do redakcie a pýtam si k telefónu Mika. Poviem mu, čo som sa dozvedela od DCPI.

„Stále je hore,“ dodám. „Vidím jej nohu.“

„Jej nohu?“ počujem, ako ťuká na klávesnici. „Ešte niečo? Počkaj.. Bruce!“ zakričí na fotoeditora. „Bruce, koho tam máš? Rebeka... kto fotí?“

„Zatiaľ som tu nikoho nevidela.“

„Počkaj.“ Preruší hovor. Počas týchto telefonátov sa snažím komunikovať s Mikom. Zakaždým je to rovnaké: povie mi, kam treba ísť a prečo, ja mu oznámim, čo som zistila. Za šesť mesiacov som ho videla naživo dvakrát. Má dvadsaťpäť kíľ navyše ako väčšina mužov v redakcii, ale na rozdiel od nich je zdvorilý a rozpráva potichu. Keď som prišla do redakcie a predstavila sa po

troch týždňoch telefonovania niekoľkokrát za deň, podal mi ruku, ani sa na mňa nepozrel a hneď sa obrátil k počítaču.

Pohojdávam sa na päťách a na špičkách. Stojím na slnku, a hoci mám na sebe okrem pančucháčov aj ponožky, a v čižmách vložky z ovčej vlny, necítim si prsty na nohách. Mike sa vráti k telefónu.

„Johnny je na ceste.“

„Johnny zo Staten Islandu?“

„Hej. Larry svedčí ľuď na Police Plaza.“ Larry Dunn robí v *Tribune* výlučne policajné spravodajstvo. „Oslov niekoho zo šrotoviska. Vraj to oznámil robotník. Je tam Cal-
loway?“

„Áno.“

„Nestrácaj ho z očí.“

„Jasné.“

„Idem na poradu s prípadom ženy v kope šrotu. Potrebujeme identifikáciu.“

„Rozumiem.“

Ľudia z televízneho spravodajstva vystupujú z dodávok. Reportéri, čo robia živé vstupy, vždy sedia na mieste spolujazdca, kameramani s technikou čupia vzadu. Gretchen Fiorellová z miestnej stanice Fox News vystúpi, v ruke drží mikrofón na batériu. Má kompletný mejkap, očné linky aj tiene, čerstvo narúžované pery, blond vlasy s jahodovým odtieňom nalakované tak dôkladne, že sa vo vetre dvíhajú ako jednoliaty kus. Na nohách tenké pančuchy a lodičky, šál farebne zladený s rukavicami.

DCPI nemá nič nové, muži pri hromade šrotu stále pozerajú hore na telo uväznené v oceľovej pästi, a tak vojdem do bufetu pri benzínke, aby som sa trochu zahriala.

Práca na aktívnych miestach činu v zime vyžaduje neko-
nečne veľa energie. Horúca káva alebo čaj človeka zahre-
jú, ale keď držíte hrnček oboma rukami, nemôžete si písať
poznámky. Okrem toho, čím viac vypijete, tým je väčšia
pravdepodobnosť, že budete musieť pohľadať záchod – a to
zvyčajne nie je také ľahké. Nasypem trochu sušenej smo-
tany do bielej papierovej šálky a nalejem si kávu z takmer
prázdnej kanvice, čo sa hreje na platni. Zaplatím, prejdem
k oknu a popíjam. Z miesta, kde stojím, mám výhľad na
väčšinu šrotoviska.

Zvoní mi telefón. Moja spolubývajúca Iris.

„Kde si?“ spýta sa. S Iris sme študovali žurnalistiku na
University of Central Florida, ale ona pracuje v kancelárii
na Päťdesiatej siedmej, zatiaľ čo ja som málokedy na jed-
nom mieste dlhšie ako dve hodiny.

„Kúsok od nás,“ odpoviem. Bývame spolu v byte iba pár
ulíc odtiaľto. Vlastne je to prvý raz, čo robím na správe z Go-
wanusu. „Pri kanáli.“

„Ježiši,“ poľutuje ma Iris. „Už si zamrznutá?“

„Skoro.“

„Prídeš večer?“ Plánujeme zájsť na pohárik so skupinou
spolužiakov z Floridy.

„Myslím, že to stihnem.“ Služba sa mi končí okolo pia-
tej.

„Bude tam Tony?“

S Tonym teraz chodím. Rozhodne nie je Irisin typ, ale
mne sa páči. Iris má rada metrosexuálov. Jej najnovší objav
vyzerá ako antická socha. Tony je všetko, len nie metrose-
xuál. Čerstvý tridsiatnik, začína plešivieť, ale holí si hlavu.
Nenazvala by som ho tučným, je skôr mohutný. Zoznámili
sme sa na Nový rok v bare, kde robí šéfa, a zhodou okol-

ností sa práve v tom podniku stretávajú absolventi UCF; raz sme s Iris po pitke skončili u niekoho v Chelsea. Keď hodiny odbili polnoc, Tony ma pobozkal ponad barový pult a potom sme sa bozkávali ešte dve hodiny. Vie sa úžasne bozkávať. Iris sa ma snaží pochopiť, ale viem, že sa jej to nedarí. Iris robí kozmetickú asistentku v ženskom časopise. Vlani v lete nastúpila a odvtedy sme nemuseli kúpiť žiadny šampón, lak na nechty, mydlo ani iné toaletné potreby.

„Myslím, že bude.“

„Ty nevieš?“

Nechcem to rozoberať, ale neodpovedala som mu na poslednú esemesku – a Tony nie je z tých, čo také veci riešia po telefóne.

„O šiestej som tam,“ oznamuje Iris.

„Ja tiež,“ odpoviem.

Strčím mobil do vrecka kabáta a nastavím tvár pare, čo stúpa zo šálky. Káva z bufetu takmer vždy vonia lepšie ako chutí.

Otvoria sa sklené dvere, vchádzajú dvaja chasidi v dlhých čiernych kabátoch a prinášajú so sebou zimu. Predpokladám, že sú chasidi, lebo majú veľké čierne klobúky, dlhé brady a pajesy. Chasidi alebo iba ultraortodoxní Židia – nerozoznám rozdiel.

Muži idú dozadu, ten vyšší čosi zúrivo šepká druhému, ktorý hľadá do zeme. Pár krokov za nimi je chlapec, zmenšený, asi meter dvadsať vysoký klon v čiernom vlnenom kabáte, s pajesmi a klobúkom so širokým okrajom. Špičku nosa a končeky prstov má červené ako surové mäso. Trasia sa. Muži si ho nevšímajú a on očividne vie, že sa im nemá miešať do rozhovoru. Podupkáva nohami

v zašnurovaných čiernych kožených oxfordkách, drobné ruky vopchá do vreciek.

Vraciam sa na pozorovacie stanovište medzi kanvicou s kávou a stojanom so zemiakovými lupienkami, vidím odtiaľ spravodajské vozidlá na parkovisku benzínky aj policajné autá pri vchode do šrotoviska na Smith Street. Striehnem na akýkoľvek pohyb. Kým hráči – reportéri a fotografi, policajti v uniformách aj v oblekoch – iba postávajú na mieste, asi o nič neprichádzam. Ak sa niektorá skupina pohne, musím vyštartovať. Keby som mala možnosť voľby, radšej by som robila na tomto prípade ako na tom, z ktorého ma práve odvolali. V Chinatowne sa reportér – najmä biely – ocitá na nepriateľskom území. Sú ľudia, čo sa s reportérmi radi porozprávajú – starý Talian v Bay Ridgei alebo mladá černošská matka vo Flushingu ochotne hovorí o susedoch, o starostovi, o daniach, skrátka, o hocičom, čo ma zaujíma, ak si píšem poznámky. *Bude to v novinách?* pýtajú sa. Imigranti sú drsnejší. *Tribune* nemá reportéra, ktorý vie po čínsky, a keď sa vopred nedôverčivých ľudí začnete pýtať, či vedia, že v neďalekej internetovej kaviarni ponúkajú chlapcom z druhého stupňa základnej školy „fajku“ za desať dolárov, a neovládáte ich jazyk, budú mlčať ako hrob.

Aktívne miesta činu sú iné. Tam mám svoju úlohu. Nie som zamestnankyňa *Tribune* – som externistka na voľnej nohe. Slúžim každý deň, ale nemám žiadne istoty spojené so stálym zamestnaním, nijaké výhody. Pracujem sama, ak na tom istom príbehu nerobí aj fotograf, a zodpovedám sa množstvu meniacich sa redaktorov a editorov, ktorých zvyčajne nepoznám. Mám laminovaný odznak *Tribune*, čiže patríam medzi hráčov na scéne. Policajti niekedy na-

dávajú na *Tribune*, sťažujú sa na spracovanie témy v úvodníku, a nie vždy mi umožnia rovnaký prístup ako novinárom, čo majú oficiálne preukazy. Aj tak som na mieste činu alebo pri nejakej oficiálnej udalosti v lepšej pozícii ako niekto z webovej spravodajskej stránky, o ktorej policajti jakživ nepočuli, alebo nebodaj blogeri – tí zlznú iba urážky.

Policajti vždy zaistia miesto činu a okolie. Potom prídu reportéri. Policajti obzerajú telo, bezprostredné miesto činu a občas niečo utrúsia pred hovorcom. Keď sa mu chce, prejde na druhú stranu ulice k nám novinárom. My zatiaľ zhromažďujeme výroky susedov („Nikdy som nepočul, že by sa hádali,“ alebo „Táto budova bola vždy bezpečná“), a kontrolujeme si e-maily v mobiloch. Miesta činu sú pre začínajúceho reportéra úľava. Stačí nasledovať stádo.

Chlapík, čo vyzerá ako Ind, sa oprie laktami o pult a pozoruje dianie vonku. Podídem k nemu.

„Viete, čo sa tu stalo?“ spýtam sa.

Neodpovie, ale myslím, že mi rozumel.

„Som z *Tribune*. Na šrotovisku našli telo.“

Mlčky prikývne.

„Ženské telo.“

Očividne je prekvapený. „Vážne? To hádam nie.“

Tentoraz prikývnem ja.

„Hrozné,“ vzdychne. Má asi tridsať rokov, ale popolavohnedé kruhy pod očami by skôr pristali šesťdesiatnikovi. Na brade má niekoľkodňové strnisko.

Muži v zadnej časti bufetu zrazu stíchnu a rázne vykročia k chlapcovi v čiernom kabáte. Ten vyšší čosi povie, obidvaja vybehnú von a chlapca nechajú v bufete. Ponáhľajú

sa na šrotovisko. Tuším, že sa so mnou nebudú rozprávať, a tak sa ani nepokúšam na niečo spýtať. Mala by som ísť za nimi, len chcem ešte chvíľu pobudnúť v teple. Keby vonku nefúkal ten príšerný vietor, nenápadne by som ich sledovala a snažila sa získať pár detailov, o ktorých by som mohla referovať v redakcii. Skôr ako by som sa k niečomu dostala, prikázali by mi, aby som sa vrátila. Zaraďte sa medzi novinárov, povedali by. Asi som lepšia reportérka v lete. Na Floride som nikdy takto nemrzla, napriek toľkým vrstvám oblečenia mám pocit, že som nahá. Kostí mi skrehli, ledva ma držia vo vzpriamenej polohe, nasávajú a konzervujú chlad. Stačí do mňa drgnúť a zosypem sa.

Chlapec vytiahne ruky z vreciek a opatrne položí dlane na kanvicu s kávou bez kofeínu. Potom si teplé ruky priloží na líca.

„Dobrý nápad,“ poviem.

Prekvapene sa na mňa pozrie.

„Ja používam šálku,“ dodám a zdvihnem ju. „Káva ma zohreje aj zvnútra.“

Chlapec prikývne.

„Pracujete v novinách?“ spýta sa.

Pozriem na muža za pultom. Deti počujú všetko.

„Áno,“ odpoviem. Ukážem na drôtený košík s novinami pri vchode. „V *Tribune*.“

„Moja mama číta noviny.“

„Vážne? A ty?“

Pokrúti hlavou. Pery má ako tenkú čiaračku. Také vážne dieťa som asi ešte nevidela. Pravda, nikdy som nevidela chasida – muža, ženu či dieťa – vyzeráť inak ako vážne. Moja matka bola chasidka. Zalúbila sa do ocka – gója – v období tínedžerského vzdoru. Keď som sa narodila, dali

mi meno po matkinej nebohej sestre. Potom mama od nás odišla – vrátila sa k čiernokabátnickému kultu v Brooklyne. Na Floride, kde som vyrastala, nie sú žiadni ultraortodoxní Židia, ale odkedy som v New Yorku, stretávam ich dennodenne. Žijú, pracujú, nakupujú, cestujú v najväčšom taviacom kotle na svete, no zdá sa, že vôbec nekomunikujú s ostatnými. Bez typického oblečenia by boli prakticky neviditeľní. Muži sa tvária nepriateľsky, celý rok zachumlaní v kabátoch a širokých klobúkoch ako hrobári, a ak sa s nimi ocitnete v preplnenom vozni metra, ich neupravené dlhé brady a plecيا posiate lupinami pôsobia ako vytrčený prostredník. Ženy, napohľad bezpohlavné, no súčasne plodné, nosia topánky bez podpätkov, hrubé pančuchy telovej farby a vrecovité šaty, a vždy sú obklopené deťmi. Predstavujem si, že žijú v tmavých zatuchnutých bytoch s hustými kobercami, zažltnutým linoleom, nízkymi stropmi z polystyrénu a tenkými uterákmi. Smú sa malí chlapci hrať s figúrkami akčných hrdinov a pretekárskymi autíčkami? Vyrába niekto chasidskú Barbie pre dievčatká? Barbie s kočíkom, kráčajúcu za Kenom. Barbie, čo opustí svoje dieťa.

„Ako sa voláš?“ spýtam sa.

Chlapec zaváha. Zdvihne hlavu a prvýkrát sa nám stretnú oči.

„Jakov,“ odpovie. „Jakov Mendelssohn.“

Zvoní mi mobil. Neznáme číslo, čo znamená, že volajú z metropolitnej sekcie. Usmejem sa na chlapca, obrátim sa a prejdem k chladničke s pivom.

„Rebeka,“ ohlásim sa.

„Čakajte, volá Mike,“ ozve sa recepčná.

Čakám.

„Ahoj,“ ohlásil sa Mike, „už prišiel fotograf?“

„Nikto sa mi neozval.“

„Doriti. A čo súdny lekár?“

„Nie.“

„Zistili totožnosť?“

„Ešte nie.“

„Čo robotníci, ľudia zo šrotoviska, povedali niečo?“

Nepýtala som sa. Lenže to si musím nechať pre seba.

„Zatiaľ som nikoho nenašla. Miesto je ohraničené páskou.“

„Dobre, pokračuj. A skús sa porozprávať s tým, čo našiel telo.“

„Okej.“ Viem – aj Mike vie – že toho, kto telo objavil, už pravdepodobne odviezli na oddelenie na výsluch. Redaktori spoza stola často navrhujú nemožné v nádeji, že získate aspoň niečo použiteľné. Po jednej razii v brooklynskej lekární, kde policajtom predávali zakázané steroidy, som celý deň hľadala v Bay Bridgei ľudí, ktorí by priznali, že si tam kúpili steroidy.

„Sústreď sa na mohutných chlapov,“ radil mi vtedy Mike. „Skús sa motať pred posilňovňou.“

Asi dve hodiny som to brala vážne. Oslovila som niekoľko mužov – jedného v tielku s oholenými lýtkami, ďalšieho, čo vychádzal zo solária, iného so športovou taškou – a spýtala som sa, či počuli o razii a či poznajú niekoho, kto užíva steroidy. Nikto nič nevedel, pochopiteľne. Nakoniec som sa vzdala a zamierila do ulíc. Dala som sa do reči so skupinkou chlapov, ktorí fajčili pred barom, a povedala som im o svojej úlohe. Zasmiali sa a zaželali mi veľa šťastia.

Nakoniec som zavolala do redakcie, že som nič nezistila. Mike bol preč a aj mladší redaktor Lars sa smial, keď som mu povedala, čím ma poverili. „Čo sa ti nepáči?“ spýtal sa.

Teraz poviem Mikovi, že urobím, čo sa bude dať, a zlo-
žím. Keď sa obrátim, Jakov je preč.

Podídem k mužovi za pultom. „Zlaté decko,“ utrúsím.

„Syn majiteľa,“ povie.

„Benzínky?“

„Nie. Šrotoviska. Videl som ho vyrastať, ale nikdy sa so
mnou nerozpráva. Ako všetci.“

„Všetci?“

„Židia,“ odpovie. „Musíte byť výnimočná.“

Pokrčím plecami.

„Vravíte, že je tam... žena?“ Bradou ukáže na šrotovis-
ko oproti.

„Ktosi ju našiel dnes ráno. Nemôžem uveriť, že ju ešte
neodviezli. Bola tu polícia?“

„Tu? Áno.“

„Čo hovorili? Vypytovali sa?“

Muž pokrúti hlavou.

Odhodím šálku do smetnej nádoby pri dverách a vyj-
dem von. Mrazivý vzduch ma štípe do líc. Skloním hlavu
proti vetru.

Pri vchode do šrotoviska stojí asi päť policajných áut.
Chvíľu postávam na rohu administratívneho privesu a po-
zorujem skupinky mužov – iba mužov – pohojdávajú sa na
päťách, šúchajú si ruky a hľadia hore na dlhé oceľové ra-
meno žeriava, ešte vždy nehybné, na zovretú päsť, z ktorej
trčia kusy kovu a zmrznutá noha. Zblízka vidím, že obeť
je biela. Chvalabohu, pomyslím si. Konečne informácia.
Tribune miluje mŕtve belošky.

Stojím pri dverách improvizovanej kancelárie v prive-
se a študujem reakcie mužov, aby som zúžila počet ľudí,
ktorých musím osloviť, aby som získala ďalšie informácie.

Spoza rohu vyjde muž v mikine s kapucňou a v robotníckych topánkach.

Zastavím ho. „Prepáčte.“ Žiarivo sa usmejem, ale hneď prestanem, trpnu mi zuby, ako keby som zahryzla do nanuka. „Nechcem obťažovať, ale pracujete tu?“

Muž sa mi nepozrie do očí, len zamrmle: „Uhm.“

„Boli ste tu, keď sa našlo telo?“

„Sedel som v kabíne.“

„V kabíne,“ zopakujem a vyťahujem z vrecka zápisník aj pero. „Čo sa stalo?“

Muž pokrčí plecami, hľadá kamsi ponad moju hlavu. „Práve som nakladal. Loď už mala byť dávno preč.“ Bradou ukáže na dlhý nákladný čln s kopou šrotu pri brehu kanála. „Práve som naberal náklad, keď Markie začal vrieskať do vysielacky. Kričal. Pozrel som sa z okna, videl som utekať dvoch chlapov.“

Píšem, ako najrýchlejšie viem, snažím sa udržať s mužom očný kontakt a zapísať si niečo čitateľné, čo neskôr nadiktujem do telefónu. Jeho výpoveď v mojom zápise: *naberať náklad, Mark kriek vysielacka, pozrie z okna, vidí utekať chlapov*. Povzbudivo prikývnam, aby pokračoval. „Videli ste ju z kabíny?“

„Myslel som, že je to chlap, kvôli vlasom.“

„Prečo?“

„Vlastne nešlo o vlasy. Žiadne nemá. Je holohlavá.“

Prestanem písať. „Holohlavá?“

Muž prikývne a zdvihne zrak k žeriavu. „Jej hlava... videl som ju.“

„Čo presne ste videli?“

„Najprv som zbadal chodidlo, potom som už vedel... Malo inú farbu ako šrot.“

„Čo ste si pomysleli?“

„Nabral som ju, dofrasa. V kope ju nebolo vidieť, tak som ju nabral a... neviem, čo som si myslel. Napadlo mi, že jej musí byť zima.“ Zachveje sa a prejde si rukou po tvári.

Potrebujem viac. Potrebujem, aby povedal niečo ako: „Nemohol som tomu uveriť – v živote som nevidel nič podobné.“

„Fíha,“ poviem. „Zdalo sa vám to neuveriteľné?“

Pokrčí plecami a pokrúti hlavou. To mi stačí.

„Ako dlho tu pracujete?“ spýtam sa.

„Skoro rok.“

„Videli ste už niečo podobné?“

„Míťvolu v kope šrotu? Nie.“

„Poviete mi, ako sa voláte?“

Zaváha. „Nie, myslím... myslím, že stačilo.“

„Ste si istý?“ V redakcii nemajú radi anonymné citáty.
„Ani krstné meno?“

Pokrúti hlavou. Posledná možnosť. Usmejem sa a pri-tlačím. „Ste si istý? Dosť by mi to pomohlo.“

„Už som vám pomohol.“

„A čo... Markie? Bude ochotný rozprávať sa so mnou?“

„Možno.“

„Ukážete mi, ktorý to je?“ Zase sa usmievam, nakláňam hlavu a snažím sa zaklipkať mihalnicami.

Rozhliadne sa, ruky zastrčené hlboko vo vreckách. Kývne na skupinu chasidov a robotníkov pri kolesách auto-žeriava.

„Neprezradte ma.“

„Ako by som mohla?“ spýtam sa. Posledný pokus o získanie mena. „Veď ani neviem, ako sa voláte.“

Prikývne. Neusmeje sa. Iba prikývne. Chvíľku počkám, potom poďakujem a obrátim sa k davu pod horou šrotu, pripomína skôr pohorie. Ťahá sa desiatky metrov pozdĺž kanála, dvíha sa a klesá, vrcholy a údolia polámaného kovu, až oči prechádzajú. Kamióny Mack, čo parkujú dole, vyzerajú ako plastové hračkárske autíčka. Drapák má tvar pazúra, ktorým sa lovia plyšové zvieratká v jednej z tých nemožných hier v hale reštaurácie Denny's. Vopchám zápisník do vrecka, zase mi zvoní mobil. Brooklynské číslo.

„Rebeka,“ ohlásim sa.

„Becky, tu je Johnny!“ Johnny, fotograf zo Staten Islandu, je jediný človek na svete, ktorý ma volá Becky. „Kde si?“

„Na šrotovisku.“

„Kde? Aj ja som tu. Sedím v Camare.“ S Johnnym som už robila viackrát. Otočím sa a zbadám strieborné Camaro, stojí na benzínke pri vzduchovom kompresore. Johnny raz povedal, že mu Staten Island „patrí“. Keď sme spolu začínali, kázal mi ísť autom za ním do domu osoby, ktorá nás zaujímala, a na Victory Boulevard prebehol na oranžovú. Ja som musela prefrčať na červenú, našťav ma. Neskôr na parkovisku, kde sme sledovali nedávno prepusteného sexuálneho zločinca, strčil hlavu do môjho auta a povedal, aby som nabudúce bola opatrnejšia. Sú tam kamery, dodal. Nevidela si blikajúce svetlo? Možno, odpovedala som. Johnny povedal, že sa o to postará. Napíš mi poznávaciu značku. Spýtam sa kamoša. Podala som mu papierik so značkou a on si k nej pripísal Rebecca. Neopravila som ho. Pokutu som vtedy nedostala, aj keď pochybujem, že to bola jeho zásluha.

Zachytím jeho pohľad a zamierim k nemu. Moja Honda Accord z roku 1992 ma navždy opustila s príchodom zimy. Nedočkala sa snehu. Predala som ju za dvesto dolárov. Deň po tom, ako ju odtiahli, som v redakcii musela oznámiť, že som bez auta. Bála som sa, že prídem o prácu. Počas prijímacieho pohovoru sa Mike výslovne spýtal, či mám auto. Dobrý externista je pre noviny prínos – beháme po miestach činu a tlačovkách v troch štátoch, klopeme na dvere, otravujeme susedov, získavame informácie, svedecké výpovede alebo fotky, čo predávajú príbeh – a externista s autom je ešte vzácnejší. Môže zájsť do Westchestru a striehnuť pred domami chamtivých politikov, lekárov alebo športovcov. Môže štyri hodiny obchádzať ľudí na Long Islande a vrátiť sa včas, aby získal svedectvo kohosi v Queense pred uzávierkou prvého vydania. Lenže keď som prišla o auto, v redakcii si to ani nevšimli. Podľa mňa Mike zabudol, že som nejaké mala.

„Becky! Nastúp!“

Obídem Camaro a zvalím sa na sedadlo spolujazdca. V aute to vonia ako doma. Na spätnom zrkadle visí palmička s kokosovou arómou. Johnny má kúrenie pustené naplno, vystriem ruky k ventilátorom na prístrojovej doske.

„Zohrej sa, dievča,“ povie Johnny. Rád flirtuje, a hoci sa vždy správa až príliš familiárne, nikdy som nemala pocit, že na mňa zíza s postrannými úmyslami. Asi nie som jeho typ. Johnnymu sa páčia veľké účesy, úzke svetríky a obrovské polmesiace modrých očných tieňov. Na Staten Islande o ne nemá núdzu. Aspoň to tvrdí.

„Hovoril si s redakciou?“ spýtam sa.

„Mŕtva žena v kope šrotu,“ odpovie.

„Nahá žena.“

„Nahá? Netáraj.“

Predkloním sa k prednému oknu a ukážem prstom. „Pozri, tam je. Na žeriave.“

Johnny sa pozerá. „Tam? Tá...“ Nevie, ako nazvať to, čo vidí, čiže nohu. „Ježišikriste!“ Zvrtnie sa a schmatne zo zadného sedadla fotoaparát. „Postráž auto. Hneď sa vrátim.“ Otvorí dvere a hneď ich za sebou zabuchne. V krátkej červenej koženej bunde sa ponáhľa na druhú stranu ulice, nastaví si objektív, spraví záber a potom si ho pozrie na displeji. Už je pri policajnej páske a cvaká ostošesť. Cvak, cvak, otočiť, pozrieť. Cvak, otočiť, pozrieť. Po pár minútach ho spomalí zima. Podupkáva a šúcha si ruky. Zase cvaká. Klakne si, možno chce dostať do záberu aj pásku, potom uteká k privesu, kde stojí robotník, s ktorým som sa rozprávala, fajčí a hľadá na žeriav.

Nechápem, prečo tú nešťastnú ženu ešte nezložili dolu, aj keď Johnny je očividne nadšený, že stihol urobiť pár záberov. Za celý čas, čo pracujem v *Tribune*, nikdy neuverejnili fotku mŕtveho tela. V septembri som robila v Queensse na prípade chlapca, ktorý sa rozhodol ísť na bicykli v tesnom závесе za nákladiakom a skončil s rozbitou hlavou. Fotograf vtedy urobil desiatky záberov tela zakrytého bielou plachtou uprostred ulice, aj krvavočervenej vozovky okolo neho, ale nakoniec vyšla len fotka nákladiaka a šoféra, ako sedí na obrubníku s hlavou v dlaniach. Nepoužili ani citát, ktorý som získala od svedka, opis zvuku chlapcovej hlavy pri dopade na vozovku. Fotografi aj reportéri však vedia, že musia zachytiť všetky uhly pohľadu, všetky detaily – pre istotu. Pre prípad, že ich redaktor je zvlášť perverzne naladený, pre prípad, že *Ledger* už ukoristil obrázok alebo detail a treba sa mu vyrovnáť.

Johnny sa pokúša rozprávať s mojím robotníkom a jeho priateľom, ale nevidím takmer žiadny pohyb pier ako reakciu na jeho otázky. Ten môj ukazuje rovnakým smerom ako predtým – na skupinu robotníkov, chasidov a policajtov pod žeriavom. Johnny k nim pribehne, stále sa drží na tejto strane žltej pásky. Policajt v čiapke so šiltom stojí na stráži, Johnny mu ukazuje svoj odznak a presviedča ho sladkými rečičkami, aby ho pustil za pásku. Policajt počúva, ale nehýbe sa. Len oči mu behajú sem a tam. Johnny je neodbytný. Ukazuje a gestikuluje, akoby ten neznámy chlap bol starý kamarát, ktorému rozpráva o nejakom šílenom stretnutí.

Zase zvoní telefón. Redakcia.

„Potrebujem všetko, čo máš do prvého vydania,“ ozve sa Mike. Prečítam mu, čo povedal robotník. „Stále nepoznajú totožnosť?“

„Stále,“ odpoviem a práve chcem dodať, že tá chuderka ešte vždy visí dvanásť metrov nad kanálom, keď sa zrazu všetci rozbehnú: žeriav sa pohol.

„Musím ísť,“ poviem a otvorím dvere na aute. „Už ju idú zložiť.“

Johnny rýchlo mení objektív. „To bude záber! Doriti!“

Nechám ho a ponáhľam sa čo najbližšie k žeriavu, tlačím sa na pásku. Drapák sa rozhojdal, a kým dlhé žlté rameno pomaly klesá k zemi, vydáva hlboký kvilivý zvuk. Robotníci a policajti ustupujú a vytvárajú kruh. Dvaja chasidi z bufetu a niekoľko ďalších, rovnako oblečených mužov, odstúpi nabok. Všetci pozorujú nohu. Stehno, koleno, chodidlo. Keď sa priblíži k zemi, je toho viac. Jej koža má modrasto bielu farbu ako odtučnené mlieko. Tesne nad zemou sa drapák prudko zastaví. Policajt čosi zakričí,

nepočujem čo, na žeriavnika, ktorý mu odpovie. Kovové rameno sa zatrasie a začne sa dvíhať nahor. Nasledujú ďalšie výkriky. Všetci policajti majú ruky hore, posúvajú sa dopredu a dozadu, vyzierajú ako cirkusoví klauni, keď sa snažia chytiť artistu na hrazde. Konečne drapák dosadne na zamrznutú zem. Jeho obsah sa presunul, stláča telo. Zase počuť krik, policajti sa vrhnú k drapáku, dotýkajú sa ho, dotýkajú sa šrotu, ale nikto sa nedotkne ženy. Neviem si predstaviť, ako dostanú jej telo von bez poškodenia.

Prichádzajú dve dodávky. Jedna má na boku modré a zlaté hebrejské písmená. Na druhej stojí SÚDNY LEKÁR OKRES KINGS. Uniformovaný policajt nadvihne žltú pásku a pustí dodávky do šrotoviska. Z jednej vyskakujú muži v širokých čiernych klobúkoch, na kabátoch majú neónovo zelené vesty, na bokoch im visia biele strapce. Z druhej vystúpia muži v modrých úboroch. Všetci utekajú k telu.

Dav okolo neho sa zväčšil, rozbolelo ma z toho brucho. Prečo ju už neodvezú *preč*? Keď som rozčúlená, vždy je mi z toho zle od žalúdka. Kedysi mi terapeut povedal, že to mám z úzkosti. Stále sa niečoho bojím. Je to dosť čudné. Nebojím sa príšer, vrahov ani lietadiel. Je to menej hmatateľné. Mám strach, keď som neistá, osamelá alebo odmietnutá. A keď som bezmocná – ako teraz pri pohľade na kožu tej nešťastnice, dorezanú od kovu, obnaženú pod slnkom najstudenšieho dňa roka. Odneste ju, myslím si. Odneste ju do tepla.

Vedľa mňa sa zjaví Johnny.

„To je fakt sila,“ povie, zadychčaný, vzrušený.

„Kto sú tí ľudia, dofrasa?“ spýtam sa. „Nech ju konečne odnesú niekam dovnútra a ostatné riešia tam.“

Johnny sa zasmaje. „Kiežby to bolo také jednoduché, Beck.“

„Čo?“

„Sú tu Židia,“ odpovie, ako keby to niečo vysvetľovalo.

„A?“

„A Židia si odnášajú svojich mŕtvych.“

Nechápem.

„Ešte si ich nevidela? Boli aj pri tej vražde-samovražde okolo Vďakvyzdania v Upper East Side. Pamätáš? Žena, ktorej patrilo byt, večerala s chlapom, keď tam vrazil jej ex a všetkých pozabíjal. Bola Židovka, a tak si prišli po jej telo. Rozstrihali koberec, pobrali aj vankúše z gauča.“

„Nie.“

„Veru áno. Skoro sa pobili s policajtmí. Vraj sa do toho nemajú miešať. Podľa židovského náboženstva ťa pochovávajú so všetkým, s každou kvapkou krvi, vlasmi a tak ďalej.“

„To sa smie? Zobrať telo? Odniesť dôkazy?“

„Vtedy vedeli, kto to urobil,“ povie Johnny. „Ale áno. Aspoň myslím.“

Zdá sa mi to neuveriteľné. Pochybujem, že NYPD jednoducho dovoľí ľuďom ujsť s dôkazmi z miesta činu. Lenže za debatu s Johnnym to nestojí. Černochovej volá „negri“.

Konečne niekto urobil rozhodnutie. Židia bežia k doďávke a vyberú z nej nosidlá, rozložia ich, nohy s kolieskami dopadnú na zem. Navrchu leží prázdne čierne vrece. Dotlačia vozík k telu a radia sa s policajtmí. Všetci stoja, chúlia sa pred zimou, hľadajú na obnaženú nohu. Johnny fotí ako divý, prejde popod pásku, ale hneď naňho zakričie, aby sa vrátil. Pribehne Calloway, Gretchen a Drew.

Snažím sa zachytiť pohľad jedného z chasidov z bufetu pri benzínke. Vyšší má kamennú tvár, ale ten nižší je

očividne rozrušený a rozrušení ľudia často rozprávajú. Pozrie sa mojim smerom, zdvihnem obočie a otvorím ústa. Zdvihnem ruku v rukavici a zakývam mu. Zbadá ma – a odvráti sa.

Ocelové rameno znova zavzdychá a o kúsok sa zdvihne. Dvaja policajti rozprestrú plachtu pod drapák, ten sa otvorí, vysype sa z neho šrot a konečne aj telo ženy. Dopadne na plachtu bez pôvabu, ako kus plechu. Len čo sa ocitne na zemi, žeriavnik rýchlo potiahne rameno nahor, aby zvýšný šrot nerozmliaždil telo. Pár kusov sa napriek tomu uvoľní, policajti sa snažia ochrániť mŕtvu. Johnny fotografuje a ja iba zízam. Vidím ženino brucho, prsia, dokonca aj čierne chlčky ohanbia. Strasia ma. Dofrasa, hrozná zima. Zakryte ju, pomyslím si. Okrem Gretchen a mňa sú tu samí muži.

„Pozri,“ povie Johnny, ukazuje mi obrázok na displeji, zväčší záber jej tváre. Má zatvorené oči, modré pery a úplne oholenú hlavu.

„Vidíš,“ dodá, „je Židovka.“ Bradou ukáže na chasidov. „Nútia svoje ženy, aby si holili hlavu.“

„Nenútia,“ poviem, aj keď si nie som istá, že sa mýli.

„Jasné, že to robia,“ trvá na svojom Johnny. „Nevšimla si si, že ich ženy nosia parochne?“

Hľadím na obrázok ženy vo fotoaparáte. Má pootvorené ústa, kútiky stiahnuté dozadu, neviem si pomôcť, ale zdá sa mi, že pred smrťou kričala. Pery sú pokryté bielymi prasklinkami. Z jedného predného zuba sa jej kúsok odlomil, ľavé oko má opuchnuté. Vyzerá ako obrovský ružovofialový žuvací cukrík.

„Poondiata mŕtva chasidka,“ odfrkne Johnny. „Radšej sa s nimi choď porozprávať. Keď sa to prevalí, budú čušať ako voš pod chrastou.“

Asi má pravdu, ale aj tak nikam nejdem. Snažím sa zachytiť posledný pohľad na mŕtvu, keď ju muži opatrne zdvihnú a položia do čierneho vreca. Zatiahnu zips a žena sa mi stratí z očí.

Druhá kapitola

Iris fajčí vonku pred barom, keď tam dorazím.

„Rebeka!“ Zrejme už začala piť.

„Dnes si skončila skoro,“ poviem.

Ešte nie je päť. DCPI vyhlásil, že totožnosť budú mať až o niekoľko hodín, a tak ma Mike pustil domov.

„Nenápadne som sa vytratila.“ Brice, najnovší objav, stojí vedľa Iris, rovnako ako policajný tlačový hovorca je iba vo vlnenom kabáte, bez čiapky, rukavíc a šálu. Usmeje sa a predvedie také rovné, biele a súmerné zuby, že by som ich u každého nad päťdesiat považovala za umelé. Iris hodí cigaretu na chodník a zahasí ju okrúhlou špičkou čižmy. „Podme dnu.“

Vojdem do vestibulu vyzdobeného plastom a plátňom cez zamatový záves, čo chráni pred zimou zvonku. Vo Frau Flannery's je plno. V kúte je veľká hromada kabátov, predné okno je orosené ako v parnom kúpeli, lebo medzi teplotou vonku a v bare je aspoň pätnásťstupňový rozdiel.

Tony stojí za barom a robí čosi s pokladnicou. Iris ťahá Bricea k pultu, kde už sedia dve naše spolužiačky. Hanna je sekretárka v právnickej firme, Jenny overuje fakty v jednom časopise o jedle.

„Čau, kočky,“ poviem a sadnem si na vysokú stoličku.

„Ahoj,“ ozve sa Hannah a objíme ma jednou rukou. „Teraz si prišla?“ Prikývnem.

Jenny zdvihne pohár piva. „Ja som tu od tretej.“

„Jenny dostala padáka.“

„Doriti!“ vyhrknem.

Jenny zdvihne obočie a napije sa. „Od zajtra som nezamestnaná, nemám čo robiť.“

„Čo sa stalo?“

Jenny ešte pije, a tak namiesto nej odpovie Hannah: „Časopis krachuje.“

„Krachuje?“

Jenny dopije pivo a položí pohár na pult trochu prudšie, ako zrejme chcela. „Hej. Šéfredaktorka nás zvolala do svojej kancelárie hneď po obede. *Plakala*. Nikdy mi nenapadlo, že sa toho dožijem.“

„Klesol predaj?“

Jenny pokrčí plecami. „Zrejme, ale je to ich vina. Namiesto toho, aby časopis zlepšili, minuli kopu peňazí na debilnú poradenskú firmu z Wall Street – lebo im to asi páli – a tá im odporučila, aby sa zbavili nadbytočného tuku. Takže my sme tuk.“

„Celý časopis?“

„Tuk.“

Pokrútim hlavou a pozriem na Iris. Vôbec nás to neprekvapuje. Vieme, čo sa deje v úžasnom newyorskom vydavateľskom svete, o ktorom sme snívali na škole.

„A, pochopiteľne, nedostanem ani fuka. Žiadne odstupné, žiadny dvojtýždňový plat. Nič.“

„Stále si na voľnej nohe?“ Pozrie sa na mňa, ako keby mi preskočilo. Všetky sme na voľnej nohe. Moja neistá práca v *Tribune* je nakoniec istejšia ako džoby mojich kamarátok. Časopisy zanikajú, ale bulvárne noviny budú vždy potrebovať ľudí, ochotných behať po meste a zbierať autentické výroky svedkov. Možno to budem robiť do štyridsiatky. A na neistotu som zvyknutá. Otec bol stále so mnou a od siedmich rokov ma vychovávala jeho manželka Maria, ale skutočnosť, že moja existencia vyhnala moju biologickú matku navždy z domu, vo mne zanechala pocit, že musím byť pripravená na najhoršie.

Diera, čo zostala po matke, sa nikdy nezacelila. Je ako rana po vytrhnutom zube múdrosti, čerstvá, boľavá, náchylná na infekcie. Žena v kope šrotu – jej otvorené ústa, obnažené prsia a holá hlava, jej absolútna, krutá anonymnosť – ju znova rozjatrila. Za posledných dvadsať rokov som často fantazirovala o matkinom živote: predstavovala som si, že sa znova vydala, manžel ju týral, zomrela pri pôrode, onemela od hanby, že ma opustila, spáchala samovraždu a nechala list adresovaný mne. V mojich predstavách prišla do Orlanda, sledovala moje školské predstavenie, sedela v poslednom rade a ušla, keď spadla opona, znova ušla a snaží sa skontaktovať s Oprah, aby nás dala dokopy. Práve teraz môže robiť hocičo. Mohla byť aj v tom drapáku.

Hannah a Jenny idú na toaletu. Tony už nie je za barom, a tak si s Iris objednáваме pivo u ženy s kučeravými vlasmi a modrými očnými linkami. Zapíše si objednávku a ani na nás nepozrie. Tony zrejme vedel, že sem dnes prídem – piatek večer patrí UFC – ale od posledného rande si udržiavam

odstup. Uvažovala som o rozhovore, ktorý sme mali zhruba pred týždňom v pizzerii s tehlovou pecou vo Flatbushi, a stále si nie som istá, čo si mám myslieť. Objednali sme si víno a rozprávali sme sa o živote. Povedala som mu, že ma deň predtým poslali k požiaru v bytovom komplexe v Bronxe.

„Poslali ťa, lebo vedia, že si už o niečom takom písala?“ spýtal sa.

„Prosím?“ Ako študentka som napísala sériu článkov o nebezpečí požiaru na sídlisku v južnom Bronxe, ale bola som si istá, že som mu o tom nepovedala.

„O požiaroch v tých bytoch. Vlani. Dostala si za to cenu, nie?“

„Čítal si tie články?“

„Vygúglil som si ťa. Bolo to... smutné. Nemohol som uveriť, čo ti povedal jeden z nájomníkov. Vraj čo si zaplatíš, to máš. Neuveriteľné.“

Malo mi to polichotiť. Ešte aj Iris bola celá uveličená, keď som sa jej neskôr zdôverila. Podľa nej to znamenalo, že sa Tony o mňa naozaj zaujíma a necíti sa ohrozený mojím úspechom. Lenže ja som to videla inak. Mala som pocit, že sa pchá do môjho sveta, aj keď som ho tam nepozvala. Mal si pýtať môj súhlas. Okamžite som sa stiahla. Keď nám priniesli pizzu – lákavo vyzerajúcu, bielu s artičokami a špenátom – prešla ma chuť. Žalúdok sa mi roztriasol od nervozity, nezostali sme na dezert. Tony mi našťastie čítal myšlienky, a pri schodoch do metra sa so mnou rozlúčil iba krátkym objatím.

„Kde je Tony?“ pýta sa Iris.

„Pred chvíľkou tu ešte bol,“ odpoviem. Brice stojí za ňou, rozhliada sa po bare a v pravidelných intervaloch dvíha fľašu Bud Light k ústam. Je ako jej páža.

„Stále si naštvaná, že si ťa vygúglil?“

Pokrčím plecami a napijem sa.

Položí mi ruku na koleno a nakloní sa ku mne. Irisina matka zomrela, keď sme boli v prvom ročníku. S rakovinou prsníka bojovala od dcériných trinástich rokov, ale nakoniec zvíťazila choroba. Videla som fotky oboch z čias, keď Iris chodila na strednú. Jej mama nevyzerala dobre. Mala popoľavú pleť a prázdne oči. Keď zomrela, Iris často plakala pre všetko nepekné, čo si kedy o mame pomyslela. Vraj ju prosila, aby si holú hlavu zakrývala peknou šatkou alebo čiapkou. Pokúšala sa ju dotiahnuť na manikúru, do obchodov s odevmi. Lenže jej matka nemala záujem ani energiu, možno oboje. Iris vravela, že mala pocit, akoby mama zomrela oveľa skôr, než ju zabila rakovina. Opustila sa, povedala Iris. Nestálo jej za to predstierať, že je ešte vždy pekná. Nemohla tušiť, ako veľmi jej dcéra potrebuje, aby predstierala. Keďže sme v devätnástich boli polosiroty, raz večer sme sa opili a hrali sme jedna druhej matku. Povedz mamičke, čo sa stalo, hovorili sme si, navzájom sme si kládli ruky na kolená, nakláňali sme sa k sebe, chápavo prikyvovali, načúvali a sľubovali si lásku „nech sa deje, čo sa deje“. V úlohe matky sme si dávali celkom dobré rady. Ktovie, koho som vtedy napodobňovala: pani Garretovú zo seriálu *Facts of Life* alebo mlčanlivé usmievavé ženy, ktoré v reklamách firmy Nestlé pečú koláčiky pre krdle detí? Maria nechávala rozdávanie rád na otcovi. Myslím, že sa cítila nepríjemne v úlohe matky dievčaťa, ktoré tú svoju nikdy nepoznalo.

„Zdalo sa mi, že sa ti naozaj páči,“ ozve sa Iris.

„Páči sa mi,“ odpoviem. Pozriem na Bricea, nemám chuť rozprávať pred ním o čomkoľvek, ale on zíza na telku nad barom. Dobrý chlapec.

„Tak mu daj šancu. Kedy naposledy sa ti nejaký naozaj páčil?“

Dost dávno. „Asi máš pravdu.“ Napijeme sa a Iris zmení tému.

„Ako si sa dnes mala?“ spýta sa. Keď sme sa začali hrať na mamy, táto otázka bola veľmi dôležitá. Matky sa vždy pýtajú, ako ste sa mali. Vraj.

„Poslali ma k mŕtvole. Bola to žena. Úplne nahá.“

„Videla si ju?“

Prikývnem. „V drapáku žeriava. Na mraze. A okolo nej samí muži. Ozaj, boli tam aj Židia.“

„Židia?“

„Ako tí mamini. S tými... pajesmi.“

„Vážne? Rozprávala si sa s nimi?“

„S malým chlapcom, ale iba chvíľku.“

Hannah sa vráti na svoje miesto. Iris sa vystrie, prestane sa ku mne nakláňať ako starostlivá mama; naša hra nebola žiadne tajomstvo, keď jej zomrela matka, ale po štyroch rokoch sa trochu hanbíme, že sa na ňu stále upíname.

Za Hannah prichádza skupina mužov. Pretisnú sa popri Briceovi, jeden si sadne na Jenninu stoličku.

„Prepáčte,“ ozve sa Hannah. „To miesto je obsadené.“

„Viem,“ odpovie veľký chlap s kozou briadkou. „Teraz tu sedím ja.“

„Ani náhodou,“ zavrčí Hannah a okamžite sa prepne do režimu potvory. S úškrnom položí ruku na pult, snaží sa mu zabrániť, aby si objednal. „Priateľka je na toailete a toto je jej miesto,“ vyhlási.

„Pozrite,“ povie chlap v obrovskej páperke a obráti sa k nej. Oči má podliate krvou, páchne prachom. „Som unavený a vaša priateľka tu nenechala kabelku...“

„Nemusela,“ odsekne Hannah. „povedala som, že jej postrážim stoličku.“

Mužovi priatelia spozornejú. Uvažujem, ako sa do toho nezamiešaf. Brice cívne, zrejme rozmýšľa rovnako. Iris a ja sa odtiahneme, popijame pivo, pozorujeme.

Chlap vzdychne. Vyzerá vyčerpane. „Asi ste to posrali, madam.“

Hannah vypne hrud'. „Madam! Neopovážte sa...“

„Pozrite, zlatko, stačilo povedať, aby som si presadol. Nie som sviňa. Ale žiadna potvora mi tu nebude rozkazovať. Dnes nie.“

Hannah otvorí ústa, no na chvíľu stratí reč. Potom sa Jenny vráti z toalety.

„Ahojte!“ kričí a dlhými neistými krokmi sa blíži k baru. V rýchlosti sa potkne, spadne rovno na chlapa, čo sedí na jej stoličke a obleje ho pivom, ktoré cestou zrejme uchmatla niekomu z floridskej školy. Chlap vyskočí a ako sa utiera, nechtiac strčí do Jenny, ktorá sa dramaticky rozpleští na dlážke.

„Panebože!“ zvrieskne.

„Videli ste to?“ zakričí Hannah.

Ježišikriste. Zoskočím zo stoličky a kľaknem si k Jenny. „No tak,“ poviem. „Nič sa nestalo. Budeš v pohode.“

„On ju *udrel!*“ kričí Hannah.

„Neudrel,“ namietne Iris, ale nie dosť nahlas, takže Hannah si ju nevšíma.

Muž si utiera pivo z bundy, rozopína si zips, vytriasa rukávy. Jeho priatelia sa kamsi vyparili. Zrazu sa zjaví Tony a pomôže Jenny vstať.

„V poriadku?“ spýta sa.

„Prepáčte,“ poviem potichu. „Nič jej nie je.“

Lenže Hannah ešte neskončila. „Haló! Haló!“ vykrikuje na barmanku. „Videli ste, čo sa stalo? Držala som kamarátke miesto, on ho obsadil a potom... do nej *strčil!*“

Barmanka hľadá na Hannah. Pošúcha si čelo prstami žltými od nikotínu a pozrie sa na Tonyho.

„Podaj mi utierku, prosím, Maureen,“ povie Tony. Maureen mu hodí utierku. „Fajn,“ prihovori sa obliatemu mužovi. „Táto runda je na mňa.“

Mokrý hosť prikývne a poutiera si bundu.

„Prepáčte,“ zopakujem a položím mu ruku na chrbát. Tony sa na mňa usmeje a žmurkne.

„Prečo sa stále ospravedlňuješ?“ spýta sa Hannah.

„Smiem vám naliať, dámy?“ ozve sa Tony. Neprekvapuje ma, že zvláda opitých ľudí, ale ľahkosť, s akou prevzal kontrolu nad situáciou, pričom si dal záležať, aby zostal nestranný, je odrazu neskutočne príťažlivá. Na prvom skutočnom rande sme sa milovali a bolo to úžasné. Najprv ma priviedol k vrcholu rukou, a keď som sa mu pozrela do tváre, usmieval sa od ucha k uchu, ako keby vyhral v lotérii. Potom do mňa vnikol a nasledoval ďalší orgazmus. Nemohla by som ho odvliect do kúpeľne, rozťahnuť nohy a dať sa pomilovať pri maličkom umývadle? Prejdem mu rukou po chrbte a dotknem sa jeho zadku v džínsoch. Pozrie sa na mňa, prekvapený a zjavne potešený. Stojím vedľa neho a zrazu nechápem, prečo mi prekážal jeho záujem o mňa. Dúfam, že mi odpustí.

„Ďalší drink by bol super,“ poviem a nakloním sa k nemu, akože je môj.

Lenže Hannah má jasno, pokiaľ ide o Frau Flannery's.

„Tento podnik je na figu,“ vyhlási a zvesí kabelku z háčika pod pultom. „Poďme, Jenny.“

Jenny pozrie najprv na Iris a potom na mňa. Má sklený, nesústredený pohľad. Postískam ju. Hannah ju ťahá preč.

Iris žmurkne, obráti sa k Briceovi a nechá ma samu s Tonym.

„To bolo vzrušujúce,“ poznamená Tony.

Zase ho chytím okolo pása a on si ma pritiahne. Pozriem nahor – je o hlavu vyšší ako ja – a na moje veľké potešenie ma pobozká. Pred všetkými. Nevidím Iris, ale stávím sa, že sa usmieva.

„Prepáč, správala som sa ako krava,“ poviem, páči sa mi, keď cítim jeho mäkkú hruď na svojej. Tony chce niečo povedať, keď mi zazvoní mobil. Redakcia.

„Hneď sa vrátim,“ poviem.

„Sľubuješ?“

„Čestné slovo.“

Pretláčim sa pomedzi ľudí k dverám a zdvihnem.

„Čakaj, volá Cathy,“ ozve sa recepčná. Čakám.

„Rebeka, bola si v Gowanuse, keď vytiahli tú mŕtvolu, však?“

„Áno.“

„Kto tam bol? Ako vyzeralo miesto činu?“

„Prečo?“

„Možno budú potrebovať o pár riadkov viac do druhého vydania. Vic Hubbert mi kázal zavolať.“

Cathy Richardsová robí nedelňé vydanie, ale niekedy máva nočnú službu. Vic Hubbert je šéf nočnej zmeny, dáva dokopy policajné správy. Už dávno mal byť na dôchodku.

„Robotníci vyzerali dosť otrásení. Majitelia boli trochu čudní, ale to sú vždy.“

„Majitelia? Prečo čudní?“

„Prepáč. Chcem povedať... Sú chasidi.“

„Chasidi?“

„Židia v čiernych klobúkoch...“

„Viem, čo znamená chasid.“

Počujem ťukanie na klávesnici.

„Ako sa volá to šrotovisko?“ spýta sa Cathy.

„Jaj, zabudla som. Moment.“ Dokelu. To by som mala vedieť. Vytiahnem zápisník a zalistujem v ňom. „Šrotovisko Smith Street.“

„Podľa teba patrí chasidom?“

„Neviem to naisto. Rozprávala som sa s chlapcom na benzínke oproti a muž v bufete vravel, že jeho otec vlastní šrotovisko.“

„Máš meno?“

„Toho chlapca? Jakov.“

„Priezvisko?“

„Priezvisko... zdá sa mi, že ho povedal.“

„Kde si sa s ním rozprávala? Počkaj, koľko má rokov?“

„Netuším, osem alebo deväť.“

„Takže ho nemôžeme citovať. Povedal niečo zaujímavé?“

„Ani nie. Prišiel s otcom a s ďalším mužom, ale nechali ho tam.“

„Odišli bez neho?“

„Bol v pohode. Koniec koncov, určite tam nebol prvýkrát.“

„Okej, ale priezvisko nemáš.“

„Niekde bude... doriti.“

„Nájdi ho. Zavolám neskôr.“

Tri razy prelistujem zápisník, ale priezvisko nikde. Vytiahnem pero a zakrúžkujem použiteľné citáty. Reakcia pokladníka: „Nemôžem tomu uveriť.“ Dodávka s hebrejským nápisom. Zdvihnem hlavu a zachytím Tonyho

pohľad. Stojí za barom. Práca, naznačím nemo a prevrátim oči. Žmurkne na mňa.

Volá Cathy.

„Knižnica zháňa adresu majiteľa. O kolkej si prišla na miesto?“

„O deviatej.“

„Vic chce reakcie susedov.“ Počujem, ako píše. „Pozriem sa, kto má dnes nočnú...“

„Pôjdem ja,“ ozvem sa. Nikdy predtým som dobrovoľne nezobrala nočnú. Lenže doteraz som nerobila na ničom, čo sa týkalo chasidov. Vlastne si ani nespomínam, že by som o nich niekedy čítala, aspoň nie v *Tribune*. Zvláštno, vravím si, som jedna z nich, a oni to nevedia. Alebo nie som? Môže niekto patriť k chasidom bez tradičného oblečenia a pravidiel? Mám to v krvi?

„Vážne? Fajn, vydrž. Zavolám sem Vica.“

Čakám.

„Haló?“ Vicov hlas pripomína krákanie. A nemá to len od fajčenia. Ako keby mu niekto vidličkou poškriabal hrdlo.

„Zdravím.“

„Hovorili ste s majiteľom?“ spýta sa Vic.

„Iba s malým chlapcom. Predavač z bufetu vrazil, že jeho otec vlastní šrotovisko.“

„Sú chasidi?“

„Áno.“

„Čo ešte?“

„No... telo odviezli v dodávke. Nie v policajnej, táto mala na boku hebrejský nápis.“

„Naozaj?“ ozve sa Cathy. „To znamená, že mŕtva bola ortodoxná.“